

Flere spennende skatteforslag i Revidert nasjonalbudsjett

Inntektsfradrag for investering i gründerselskap og en ny ordning med skattefavisert individuell sparing til pensjon er to av forslagene i Revidert nasjonalbudsjett.

Rådgiver skatt
Børge Busvold
Den norske Revisorforening

Til forskjell fra det vi har vært vant til de senere årene var det flere spennende nyheter i Revidert nasjonalbudsjett denne gang. At det er valgår kan sikkert være en av grunnene til at forslagene ble fremlagt nå i vår i stedet for i statsbudsjettet for 2018.

Fradrag for investeringer i gründerselskaper

At det skulle foreslås en ordning med skatteinsentiv for investeringer i oppstartsselskap, var varslet allerede ved behandlingen av statsbudsjettet for 2017. Ordningen som foreslås har hentet inspirasjon fra tilsvarende ordninger i Storbritannia og Sverige.

Ordningen må regnes som svært gunstig da den gir privatpersoner inntektsfradrag med inntil 500 000 kroner for aksjeinnskudd i forbindelse med stiftelse eller kapitalforhøyelse ved nyttegning av aksjer. Minste investeringsbeløp er kr 30 000 pr. investor. Aksjeselskapet kan motta inntil 1,5 millioner kroner i fradragsberettiget aksjeinnskudd pr. år.

Det skjer ingen nedjustering av den skattemessige inngangsverdien på de nytegnede aksjene med fradraget. På sett og vis får man dermed fradrag to ganger: først som inntektsfradrag for aksjeinnskuddet og dernest som inngangsverdi ved en senere realisasjon av aksjene.

Det er ikke fremmet forslag om at innskuddet skal regnes som skattepliktig inntekt for selskapet.

Ordningen skal tre i kraft fra 1. juli 2017.

Nystiftede gründerselskaper

Ordningen skal støtte langsiktige investeringer i oppstartsselskaper. Selskapet kan derfor ikke være eldre enn seks år, medregnet stiftelsesåret. For selskaper som er stiftet ved skattefri omdanning eller ved fisjon, ser man tilbake på det tidspunktet det opprinnelige foretaket ble stiftet. Ved fusjon gjelder alderen til det eldste selskapet. Seksårsregelen har bakgrunn i EØS-reglene.

EØS-reglene setter også rammer for hvor stort selskapet kan være for å motta slikt fradragsberettiget aksjeinnskudd. Ved utgangen av det året selskapet mottar aksjeinnskudd må antall ansatte være under 25 årsverk og både driftsinntekter og balansesum må være under 40 millio-

ner kroner. Offentlige organer kan ikke eie eller kontrollere mer enn 24 % av kapitalen eller stemmene. EØS-reglene krever også at selskapet ikke kan være i økonomiske vanskeligheter. Det innebærer at selskapet ikke kan ha bedt om gjeldsforhandling eller oppfylle vilkårene for konkursåpning.

Det stilles også visse minstekrav til selskapet. Selskapet må ha arbeidsgiveravgiftspliktige lønnskostnader på minst 400 000 kroner i investeringsåret eller året etter.

Vilkåret om lønnskostnader har sammenheng med at ordningen kun skal gjelde for investering i aktiv virksomhet. Det heter derfor i bestemmelsen at selskapet hovedsakelig må drive annen aktivitet enn passiv kapitalforvaltning. Departementet skriver i forarbeidene at et utgangspunkt kan være at maksimalt 10 % av aktiviteten kan være passiv kapitalforvaltning. Med passiv kapitalforvaltning menes ikke bare avkastning av kapitalplasseringer, men også utleie av kapitalgjenstander og lisensinntekter fra immaterielle eiendeler. Det er aktiviteten som skal vurderes, ikke størrelsen på inntekten fra de forskjellige aktivitetene. 10 %-regelen er bare et utgangspunkt. I forarbeidene skriver departementet at grensen på 10 % kan slå skjevt ut bl.a. for selskaper i oppstartfasen som ikke har kommet i drift og at man vil vurdere om det er behov for ytterligere avgrensninger.

Ordningen gjelder i utgangspunktet bare innskudd i norske aksjeselskaper. For å ivareta forpliktelsene etter EØS-avtalen åpnes det imidlertid for fradrag for innskudd i et tilsvarende utenlandsk selskap

Det foreslås en gunstig ordning med skatteinsentiv for investeringer i oppstartsselskap som gir privatpersoner inntektsfradrag med inntil 500 000 kroner for aksjeinnskudd i forbindelse med stiftelse eller kapitalforhøyelse ved nyttegning av aksjer.

med begrenset skatteplikt til Norge etter skatteloven § 2–2.

Krav til investor

Det er kun fysiske personer som kan få fradrag for slike aksjeinnskudd. Det er imidlertid åpnet for at den personlige aksjonæren kan få fradrag for investeringer gjort gjennom et mellomliggende holdingselskap som skattyteren eier alene eller sammen med andre. Altså kan investoren ved å investere gjennom et holdingselskap sikre at eventuelle gevinster ved salg av aksjer i gründerselskapet er i fritaksmetoden, mens fradrag for tap forutsetter at aksjene i holdingselskapet realiseres.

Dersom holdingselskapet som gjør aksjeinnskuddet, er eid av flere, får den enkelte aksjonæren fradrag for sin forholdsmessige andel av innskuddet svarende til hans eierandel i holdingselskapet.

Gjelder ikke for eier eller ansatt

Begrensningene når det gjelder hvem som kan få fradrag for slike aksjeinnskudd, kan virke overraskende. Investor eller investors nærstående kan ikke være eller ha vært aksjonær eller ansatt i selskapet eller et annet selskap i samme konsern. De kan heller ikke bli ansatt i løpet av de neste tre årene. Med nærstående menes personer som nevnt i aksjeloven § 1–5 første ledd, altså en svært omfattende nærstående gruppe.

Bindingstid og utbytteforbud

Investor må beholde aksjene det er gitt fradrag for i minst tre kalenderår etter utløpet av det året innskuddet eller kapitalforhøyelsen ble registrert i Foretaksregisteret. FIFO-prinsippet skal ikke gjelde i denne perioden. Hvis investoren har aksjer i selskapet det ikke er gitt fradrag for, kan han fritt selge disse uten at det anses som brudd på bindingstiden, selv om han også eier aksjer det er gitt fradrag for og disse er ervervet først.

Det er ikke uttalt noe spesielt i forarbeidene om konkurs i gründerselskapet skal regnes som brudd på vilkårene.

I den samme treårsperioden kan investoren eller investorselskapet heller ikke motta utbytte eller utdeling i forbindelse med kapitalnedsettelse.

Saksbehandling

Det er forutsatt at det er gründerselskapet selv som skal kontrollere at vilkårene for fradrag er oppfylt og som skal innrapportere dette til skattemyndighetene. Selska-

pet får også ansvar for å rapportere brudd på vilkårene.

Aksjeopsjoner for ansatte i små nyetablerte selskaper fra 2018

Etter dagens regler beskattes ansattes fordel av aksjeopsjon som lønnsinntekt når opsjonen utøves og den ansatte kjøper aksjer i henhold til opsjonsavtalen. Opsjonsfordelen beregnes som differansen mellom markedsverdien av aksjen og vederlaget som betales for aksjen (innløsningskursen).

Regjeringen varsler at den i Statsbudsjettet for 2018 vil foreslå endringer i reglene for beskatning av ansatteopsjoner i små, nyetablerte selskaper. Det legges opp til at fordelene først skal beskattes ved realisasjon av aksjene og at fordelene da dels skal beskattes som kapitalinntekt og dels som lønnsinntekt.

Det er ikke sagt noe nærmere om hva som ligger i begrepet «små, nyetablerte selskaper».

Regjeringen ser for seg at man på tidspunktet for innløsning (bruk) av opsjonen beregner en opsjonsfordel, på samme måte som i dag, men at denne delen først beskattes som arbeidsgiveravgiftspliktig lønnsinntekt når aksjen realiseres. En eventuell overskytende gevinst skattlegges som aksjegevinst. Hvis realisert gevinst blir lavere enn den beregnede opsjonsfordelen, bortfaller skatteplikten for det overskytende.

Ny ordning for skattefavoredert individuell pensjonssparing

Etter dagens ordning med individuell pensjonssparing (IPS) kan man spare inntil kr 15 000 pr. år med fradrag i alminnelig inntekt. Ordningen er ugunstig da det kun gis fradrag i alminnelig inntekt mens utbetalinger skattlegges som personinntekt med trygdeavgift og toppskatt. Det er derfor svært få som benytter seg av denne ordningen.

Som lovet i Sundvolden-erklæringen foreslås det nå en ny ordning som skal erstatte IPS-ordningen. Den øvre grensen for sparing forhøyes til kr 40 000 og utbetalinger skal kun skattlegges som alminnelig inntekt. Innestående beløp vil være unntatt fra formuesskatt. Det tas sikte på at ordningen skal tre i kraft i løpet av høsten 2017 etter først å ha vært på høring.

Gjeldende IPS-avtaler blir stengt for nye avtaler, og man får ikke flytte midler fra en IPS-avtale til den nye ordningen for dermed å oppnå kun kapitalbeskatning på utbetalinger fra IPS-avtalene. Bakgrunnen for dette er at det har vært adgang til å flytte pensjonskapital fra en kollektiv tjenestepensjonsavtale til IPS-ordningen. Innbetaling til tjenestepensjonsordningen ble i sin tid verken beskattet som alminnelig inntekt eller personinntekt. Departementet finner det ikke rimelig at utbetalingene da bare skal skattlegges som alminnelig inntekt.

Også opposisjonen er positiv til at det innføres en ny og bedre pensjonsspareordning. Det må derfor antas at ordningen ikke vil bli stoppet dersom det blir regjeringsskifte, i hvert fall ikke den delen av forslaget som innebærer at det blir symmetri i skattleggingen. Beløpsgrensen har ikke opposisjonen tatt stilling til, men vil avvente høringen.

Ordningen skal reguleres nærmere i forskrift og tre i kraft i løpet av høsten 2017.

Finansskatten

Dessverre inneholdt ikke Revidert nasjonalbudsjett noen vesentlige avklaringer om virkeområdet for finansskatten. Det kom imidlertid et par justeringer av reglene som får virkning allerede fra 2017 samt en omtale av tiltak mot tilpasning ved fellesregistrering av konsernforetak etter MVA-loven.

Konsernbidrag

Finansforetak har en høyere skattesats (25 %) enn andre foretak (24 %). Det er derfor fristende å overføre overskudd i finansforetak som konsernbidrag til andre foretak. Finansdepartementet var klar over tilpasningsmuligheten da reglene ble innført og varslet allerede da at man ville vurdere regelendringer for å motvirke denne tilpasningsmuligheten.

Regelen som foreslås innebærer at finansforetak som gir konsernbidrag til ordinære foretak, får nedjustert fradraget slik at virkningen blir nøytral. I forslaget til lovtekst står det at konsernbidraget skal justeres med en faktor som settes til skattesatsen på alminnelig inntekt delt på skattesatsen for finansforetak, altså 25/24. Et finansforetak som gir 1000 i konsernbidrag til et alminnelig foretak får dermed redusert fradraget til 960.

Tilsvarende skal skattepliktig konsernbidrag som et finansforetak mottar fra et ordinært foretak nedjusteres med samme faktor.

Unntaket for virksomheter med en stor andel MVA-pliktig virksomhet

Det er unntak fra finansskatteplikten for foretak når andelen av lønn knyttet til MVA-pliktig finansiell aktivitet utgjør mer enn 70 prosent av samlede lønnskostnader. Bestemmelsen er uheldig formulert da den kan føre til at foretak som er fullt ut MVA-pliktige ikke blir fanget opp av unntaket.

Unntaket foreslås derfor endret slik at det kommer til anvendelse dersom andelen lønn knyttet til MVA-pliktig finansiell aktivitet utgjør mer enn 70 prosent av samlet lønn knyttet til finansielle aktiviteter.

Tiltak mot tilpasning ved fellesregistrering

Konsernselskaper kan fellesregistreres som ett avgiftssubjekt. Da blir det ikke beregnet MVA på transaksjoner mellom selskaper som inngår i fellesregistreringen. Det er mulig for et selskap å tilpasse seg ut av finansskatten ved å leie inn arbeidskraft fra andre konsernselskap. Departementet vars-

ler at de frem mot budsjettet for 2018 vil vurdere regelendringer for å motvirke tilpasninger ved bruk av fellesregistrering.

Andre forslag

Pensjonssparing for selvstendig næringsdrivende

Etter dagens regler kan selvstendig næringsdrivende, deltakere i selskap med deltakerfastsetting og ansatt eier i aksjeselskap få fradrag for innskudd i pensjonsordning med inntil 4 prosent av beregnet personinntekt mellom 1 G og 12 G.

Regjeringen foreslår å øke denne grensen til 6 prosent fra og med inntektsåret 2017.

Minstefradrag for pensjonister

Det foreslås å øke satsen for minstefradraget i pensjon fra 29 prosent til 31 prosent og å forhøye den øvre grensen fra 75 000 kroner til 81 200 kroner i 2017. For de fleste pensjonister innebærer det en hyggelig skattelette på inntil 1488 kroner.

Verdsettelsesrabatten for aksjer

Regjeringen foreslår enkelte opprettinger og presiseringer i reglene om verdsettelsesrabatten i formuen for aksjer og driftsmidler som gradvis skal innføres fra 2017. Endringene innebærer ingen realitetsendringer i

forhold til det som har vært antatt som gjeldende regler. Blant annet er det presisert at det gis fullt gjeldsfradrag for gjeld som knytter seg til primærbolig og fritidsbolig.

Merverdiavgift

Det blir unntak fra justeringsreglene for overdragelse av fast eiendom m.m. som ledd i kommunesammenslåinger og -delinger med virkning fra 1. januar 2017.

MVA-kompensasjonsordningen utvides for friskoler med voksne elever uten rett til videregående opplæring. Dette får virkning fra 1. januar 2017.

Tilleggsskatt og overtredelsesgebyr

Den nye skatteforvaltningsloven trådte i kraft 1. januar 2017. Som følge av en dom i den europeiske menneskerettsdomstolen foreslår departementet å utvide overgangsreglene for tilleggsskatt og overtredelsesgebyr. I de tilfellene opplysningssvikten er begått før 1. januar 2017, men vedtaket treffes etter, skal sanksjonen fastsettes etter det regelsettet som er mest gunstig for den opplysningspliktige av det nye og det tidligere. Det spiller ingen rolle om varselet er sendt før eller etter 1. januar 2017.

Fjernleverbare tjenester og egenfastsettelse av merverdiavgift

Artikkelen tar for seg egenfastsettelse av merverdiavgift ved kjøp av fjernleverbare tjenester fra utlandet, og gir blant annet eksempler på hvordan dette skal bokføres ved bruk av nye standard mva-koder (SAF-T).

Rådgiver merverdiavgift
Atle Mæhlum
Sticos

Ved kjøp av fjernleverbare tjenester fra utlandet skal norske næringsdrivende beregne og innrapportere utgående mer-

verdiavgift i skattemeldingen for merverdiavgift.³⁴ Dette er det som ofte kalles for omvendt avgiftsplikt eller reverse charge. Dersom tjenesten er til bruk i den avgiftspliktige virksomheten, vil det i normaltillfellene foreligge tilsvarende fradragrett for inngående merverdiavgift, slik at avgiftsberegningen i realiteten blir et nullspill.

³⁴ Merverdiavgiftsloven § 3-30 første ledd.

Fra 1. januar 2017 skal avgiftsregistrert næringsdrivende selv beregne og innrapportere innførselsmerverdiavgift på varer i den nye skattemeldingen for merverdiavgift. De nye reglene medfører imidlertid ingen endring i måten å beregne merverdiavgift ved kjøp av fjernleverbare tjenester fra utenlandsk leverandør på. Den eneste forskjellen er at det kommer nye standard